

Guidelines for the Conservation of Local Knowledge on Silk Weaving in Phanom Village, Luang Prabang Capital, Luang Prabang Province

Maiphone INVANKAM¹, Somchay PHAIYAVONG²,
Phetsamone SOULYVONG³

*A master's degree students majoring education and development, Faculty of Education,
Souphanouvong University, Lao PDR*

Abstract

This study used a qualitative method through inherited weaving to reserve for generation to generation. The purposes of this study were to study: 1) the local knowledge about the silk weaving of women in Phanom Village; 2) the way to preserve the local knowledge of silk weaving of women in Phanom Village, Luang Prabang. The target group was 30 participants, using document analysis, related studies, focus group interviews, and direct interviews with silk producers. Data analysis was implemented with a descriptive method to lead to a causal explanation of the data.

The results showed that 1) The inheritance of local knowledge in silk weaving by women in Ban Phanom, Luang Prabang City, Luang Prabang Province. First, it is inherited from mothers, secondly, it is inherited from relatives, and then it is inherited from friends and society and 2) The guidelines for the conservation of silk weaving were organized through the operation process as follows: (1) The target group was defined by the weaving group, the head of the weaving center, and the village chief; (2) determined the pattern of transferring knowledge by continuous operation; (3) the ancestors had to be individuals in the target community, who were knowledgeable and accepted by the members of the village; (4) those who inherited weaving had to be interested and highly motivated; (5) the place to transfer knowledge was the area of the center and each person's house; (6) The transmission process was divided into two periods: the actual study period and the performance monitoring period; (7) the method of transmission was the nature of practical training, while the atmosphere was carried out independently and (8) the assessment was based on the standards of the transmitters, the production center, and the markets.

Keywords: preservation, knowledge, weaving

**Correspondence:* Maiphone
Invankham, Faculty of Education,
Souphanouvong University, Tel: 020
96644321, Email:
maiphone983@gmail.com

Article Info:

Submitted: January, 10 2024

Revised: February 10, 2025

Accepted: February 21, 2025

1. ພາກສະເໜີ

ໂລກໃນປັດຈຸບັນມີການປ່ຽນແປງໃໝ່ເກີດຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ, ມີການຕິດຕໍ່ສື່ສານກັນລະຫວ່າງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດຢ່າງຂັ້ນ ຈຶ່ງເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ການແລກປ່ຽນວັດທະນະທຳເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນລະຫວ່າງແຂວງຕໍ່ແຂວງ, ປະເທດເຮົາ ກັບ ຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງສິ່ງຜົນຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງມະນຸດມີການປ່ຽນແປງໄປຫຼາຍຢ່າງ ເຊັ່ນດຽວກັນກັບອາຊີບການຕ່ຳຫຼຸກ ເຊິ່ງເປັນອາຊີບໜຶ່ງທີ່ຢູ່ຄູ່ກັບຄົນລາວມາແຕ່ບຸຮານນະການ ແລະ ສືບທອດກັນມາຈາກຮຸ່ນສູ່ຮຸ່ນຈົນເຖິງປັດຈຸບັນ. ແຕ່ເນື່ອງຈາກວ່າໃນປັດຈຸບັນມີເທັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝເຂົ້າມາ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ກຳມະວິທີຕ່າງໆຂອງການຕ່ຳຫຼຸກແບບດັ້ງເດີມປ່ຽນແປງໄປ ແລະ ກ້າວເຂົ້າສູ່ລະບົບອຸດສາຫະກຳຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ການປະກອບອາຊີບທີ່ເກີດຈາກພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນເລີ່ມສູນຫາຍໄປເທື່ອລະ

ເລັກລະນ້ອຍ ແລະ ໃນອະນາຄົດອາດຈະບໍ່ເຫຼືອໄວ້ໃຫ້ລູກຫຼານໄດ້ສຶກສາສືບທອດ ແລະ ອະນຸລັກຕໍ່ໄປ (Sureerat, 2019).

ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ແລະ ທັກສະດັ້ງເດີມຂອງປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນທີ່ໄດ້ຮັບການສືບທອດຕໍ່ກັນມາຈາກບັນພະບຸລຸດ, ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ຈຶ່ງເປັນຄວາມຮູ້ຂອງປະຊາຊົນຊາວບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບການຖ່າຍທອດສືບຕໍ່ກັນມາ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຄົນໃນທ້ອງຖິ່ນມີຄວາມຜູກພັນກັນເໝືອນເຄືອຍາດຢ່າງໜຽວແໜ້ນ ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ຈຶ່ງເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນທີ່ມີຄຸນຄ່າຄວນໄດ້ຮັບການອະນຸລັກ ແລະ ຖ່າຍທອດສູ່ຄົນຮຸ່ນຫຼັງ (Rachporn, 2017). ພູມປັນຍາການຕ່ຳຫຼຸກສາມາດແບ່ງອອກເປັນ 6 ດ້ານ ຄື: 1). ການສ້າງສັນລວດລາຍຜ້າ, 2). ການຝຶກຝົນສັງຄົມຜ່ານຂະບວນການຕ່ຳຫຼຸກ, 3). ການບົ່ງບອກສະຖານະພາບຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ, 4). ວາລະ, ໂອກາດໃນ

ການນຸ່ງຖື, 5). ຄວາມເຊື່ອ ແລະ 6). ອົງຄວາມຮູ້ໃນຂະບວນການຕໍາຫຼກ (Pathom, 2015).

ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນມີຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈໍາເປັນທີ່ສຸດຕໍ່ວິຖີການດໍາລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນລາວໃນແຕ່ລະທ້ອງ ເພາະປະຊາຊົນໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນໄດ້ນໍາເອົາຄວາມຮູ້ທີ່ໄດ້ຈາກບັນພະບຸລຸດທີ່ສ້າງໄວ້ໃຫ້, ສາມາດນໍາເອົາວັດຖຸດິບຈາກທໍາມະຊາດມາປະຍຸກໃຊ້ສັງຄົມໃນແຕ່ລະຍຸກແຕ່ລະສະໄໝ ຈົນກາຍເປັນພູມປັນຍາ ວັດທະນະທໍາຂອງລາວອຸດົມສົມບູນດ້ວຍຫຼາຍຮູບແບບ ເຊັ່ນ: ການປັ້ນ, ການຫຼິ້ນ, ການຄວັດ, ການຫຍິບປັກຖັກແຊວ, ວາດການດໍາລົງຊີວິດ, ການຕັ້ງຖິ່ນຖານບ້ານຊອງ, ການທໍາມາຫາກິນ ແລະ ອື່ນໆ. ໃນນັ້ນ, ການຕໍາຫຼກກໍເປັນອີກໜຶ່ງພູມປັນຍາທີ່ນອນໃນວັດທະນະທໍາລາວ ເຊິ່ງຢູ່ຕາຍາຍເປັນຜູ້ພາເຮັດພາສ້າງ ແລະ ຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ ແລະ ວິທີການຕ່າງໆໃຫ້ລູກຫຼານຈາກຮຸ່ນສູ່ຮຸ່ນ. ນັບວ່າເປັນພູມປັນຍາທີ່ລ້ຳຄ່າຂອງຄົນລາວທີ່ສາມາດນໍາເອົາວັດຖຸດິບຈາກທໍາມະຊາດມາປະດິດສ້າງເພື່ອຮັບໃຊ້ສັງຄົມຂອງຄົນລາວນັບແຕ່ສະໄໝກ່ອນຈົນຮອດປັດຈຸບັນ. ໃນປັດຈຸບັນ ເລື່ອງພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນໃນການຕໍາຫຼກ ກະແສຄວາມນິຍົມສູ່ຕະຫຼາດໂລກ ແລະ ກາຍເປັນສິນຄ້າທີ່ນິຍົມຂອງຊາວລາວ ແລະ ຕ່າງປະເທດນິຍົມຊົມຊອບນຸ່ງສິ້ນ, ເສື້ອຜ້າຝ້າຍ - ຜ້າໄໝຂອງລາວ ເພາະສີ່ເຖິງວັດທະນະທໍາອັນດີງາມຂອງລາວ. ແຕ່ສະພາບຄວາມເປັນຈິງໃນປັດຈຸບັນການພັດທະນາປະເທດຊາດມີຄວາມກ້າວໜ້າ, ມີຄວາມທັນສະໄໝຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ການສືບທອດພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນມີລັກສະນະສູນຫາຍໄປເທື່ອລະເລັກເທື່ອລະນ້ອຍ, ຊາວໜຸ່ມຍຸກໃໝ່ບໍ່ຄອຍສົນໃຈເລື່ອງການຕໍາຫຼກທໍາໄໝເຂົາເຈົ້າຫັນໄປເຮັດອາຊີບອື່ນ ຫຼື ຫາເງິນຕາມຄວາມຖະໜັດໃນຍຸກສະໄໝ ຈະມີກໍາແຕ່ຄົນຮຸ່ນກາງຄົນໄປຫາຜູ້ເຖົ້າທີ່ຍັງຄົງເຮັດອາຊີບຕໍາຫຼກຄືເກົ່າ. ຜ້າທີ່ຕໍາເປັນສັນຍາລັກຂອງຄົນໃນແຕ່ລະຊຸມຊົນ, ສະແດງເຖິງເຊື້ອຊາດ, ຊົນເຜົ່າ ແລະ ຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານວັດທະນະທໍາ. ການຕໍາຜ້າຄົງເປັນປັດໄຈທີ່ສໍາຄັນຂອງການດໍາລົງຊີວິດຂອງມະນຸດຕັ້ງແຕ່ນ້ອຍຈົນເຖິງເຖົ້າ ແລະ ມີບົດບາດສໍາທາງດ້ານເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທໍາ. ການຕໍາຫຼກເລີ່ມຈາກການສານ ມະນຸດເລີ່ມສານຕົ້ນໄມ້ອ່ອນເພື່ອໃຊ້ວັດຖຸສິ່ງຂອງ ແລະ ຕໍ່ມາກາຍເປັນເສື້ອ, ກະຕ່າ ແລະ ພັດທະນາເປັນວິທີການຕໍ່ຕົ້ນພືດເພື່ອໃຫ້ເປັນເສັ້ນຍາວ ແລະ ເຮັດໃຫ້ໜຽວຂຶ້ນ, ສາມາດຮັບນໍ້າໜັກໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ຈົນມີການຄົ້ນຄິດວັດສະດຸການຕໍາຫຼກຈາກພືດມາເປັນເສັ້ນຝ້າຍ, ຮູ້ຈັກວິທີຕໍາເປັນຢ່າງດີ. ຜູ້ຍິງທຸກຄົນຈະຖືກສອນໃນການຕໍາຫຼກໃຫ້ເປັນ ແລະ ຫຍິບປັກຖັກແສ່ວ ເຊິ່ງເປັນສິ່ງຈໍາເປັນໃນການດໍາລົງຊີວິດ. ການຕໍາຫຼກຍັງຄົງມີບົດບາດທາງສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທໍາ, ນອກຈາກບົດບາດທາງການຄ້າຂາຍ ຍັງມີການໃຊ້ຜ້າຝ້າຍຕ່າງໆໃນປະເພນີ ແລະ ພິທີກໍາ (Tiangket, 2009).

ສັງຄົມໃນປັດຈຸບັນມີການປ່ຽນແປງຕາມຍຸກສະໄໝ, ເທັກໂນໂລຊີ ແລະ ການສື່ສານທັນສະໄໝ ເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງທາງ

ດ້ານພຶດຕິກໍາ ແລະ ຄ່ານິຍົມ ເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາຫັນໄປນິຍົມບໍລິໂພກວັດທະນະທໍາແບບຕາເວັນຕົກ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ວັດທະນະທໍາ ແລະ ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນຄອຍໆຖືກລືມ, ບໍ່ສົນໃຈ ແລະ ບໍ່ເຫັນຄ່າຄວາມສໍາຄັນ ເຊິ່ງສິ່ງຜົນກະທົບເຮັດໃຫ້ລາຄາສິນຄ້າແບບພື້ນເມືອງຫຼຸດລົງ (Sakchai, 2010).

ເມື່ອເຫັນໄດ້ຄວາມສໍາຄັນທາງດ້ານວັດທະນະທໍາລາວ. ດັ່ງນັ້ນ, ຜູ້ສຶກສາຈຶ່ງມີຄວາມສົນໃຈ ສຶກສາການສືບທອດພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນດ້ານການຕໍາຫຼກທໍາໄໝ ບ້ານຜານິມ ນະຄອນ-ຫຼວງພະບາງ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ແລະ ສຶກສາແນວທາງອະນຸລັກພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນດ້ານການຕໍາຫຼກທໍາໄໝ ບ້ານຜານິມ ນະຄອນ-ຫຼວງພະບາງ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ໃຫ້ເກີດຄວາມຍິນຍົງ ສືບທອດຕໍ່ຄົນຮຸ່ນຫຼັງຕໍ່ໄປ.

2. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

ການຄົ້ນຄວ້າໃນຄັ້ງນີ້ເປັນການສຶກສາໃນຮູບແບບຄຸນນະພາບ ໂດຍເນັ້ນສຶກສາແນວທາງການອະນຸລັກພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນດ້ານການຕໍາຫຼກທໍາໄໝ ບ້ານຜານິມ ນະຄອນ-ຫຼວງພະບາງ ແຂວງຫຼວງພະບາງ.

2.1 ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ

- ສະມາຊິກແມ່ຍິງທີ່ຕໍາຫຼກ ຈໍານວນ 20 ທ່ານ.
- ຫົວໜ້າກຸ່ມຫັດຖະກໍາຕໍາຫຼກຈໍານວນ 6 ທ່ານ.
- ຫົວໜ້າສູນຫັດຖະກໍາ ຈໍານວນ 3 ທ່ານ
- ນາຍບ້ານ ຈໍານວນ 1 ທ່ານ. ລວມກຸ່ມເປົ້າໝາຍທີ່ຈະໃຊ້ໃນການຄົ້ນຄວ້າແມ່ນຈໍານວນ 30 ທ່ານ.

2.2 ເຄື່ອງມື ແລະ ການສ້າງເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການເກັບກໍາຂໍ້ມູນ

ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການວິໄຈຄັ້ງນີ້ປະກອບດ້ວຍແບບສໍາພາດ ເຈາະເລິກດ້ວຍຄໍາຖາມປາຍເປີດກັບກຸ່ມເປົ້າໝາຍ, ແບບສໍາພາດຈະມີຢູ່ 3 ພາກສ່ວນຄື: ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ, ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການສືບທອດພູມປັນຍາດ້ານການຕໍາຫຼກ ແລະ ການອະນຸລັກພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນດ້ານການຕໍາຫຼກໂດຍມີວິທີການສ້າງເຄື່ອງມື ເຊິ່ງເປັນລັກສະນະຄໍາຖາມປາຍເປີດ, ທີ 25 ຄໍາຖາມ ໂດຍສ້າງຂຶ້ນຈາກການສັງລວມເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງດັ່ງນີ້:

ຜູ້ຄົນຄວ້າໄດ້ສັງລວມຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄົ້ນຄວ້າໃນຄັ້ງນີ້ ເພື່ອມາເປັນແບບສໍາພາດ ໂດຍມີຄໍາຖາມເຈາະຈີ້ມຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນແຕ່ລະດ້ານ. ເມື່ອມາສ້າງແບບສໍາພາດສໍາເລັດແລ້ວໄດ້ນໍາເອົາແບບສໍາພາດ ໄປໃຫ້ຜູ້ຊ່ຽວຊານ 3 ທ່ານກວດ ໂດຍການໃຫ້ຄະແນນຄວາມສອດຄ່ອງຂອງແຕ່ລະຄໍາຖາມໃນແບບສໍາພາດ ເຊິ່ງຄ່າ IOC= 1 ແລະ ຄ່າຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ= 95% ພ້ອມທັງໃຫ້ຄໍາແນະນໍາເພີ່ມເຕີມບາງຈຸດທີ່ຜູ້ຊ່ຽວຊານເຫັນວ່າຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ ຈາກນັ້ນຈຶ່ງໄດ້ນໍາແບບສໍາພາດມາດັດປັບຄືນຈົນສໍາເລັດສົມບູນ.

2.3 ການເກັບຮວບຮວມຂໍ້ມູນ

ການເກັບກໍາຮວບຮວມຂໍ້ມູນໃນຄັ້ງນີ້ ແມ່ນເກັບແບບສໍາພາດກັບກຸ່ມເປົ້າໝາຍໂດຍກົງ ເຊິ່ງພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກອົງ

ການຈັດຕັ້ງທຸກພາກສ່ວນ ແລ້ວຜູ້ສຶກສາໄດ້ລົງສໍາພາດກັບກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ເທື່ອລະຄົນ ໂດຍໃຊ້ເວລາ 10 - 20 ນາທີຕໍ່ຄົນຈົນຄົບ 30 ຄົນ.

2.4 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ຜູ້ວິໄຈໃຊ້ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ປະມວນຜົນຂໍ້ມູນດ້ວຍ ການນໍາເອົາຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກເອກະສານ, ການສໍາພາດ, ການຈົດບັນທຶກ, ການຖອດຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການບັນທຶກ ແລະ ການບັນທຶກຮູບພາບມາ ດໍາເນີນການວິເຄາະເນື້ອໃນ ດ້ວຍວິທີການວິເຄາະຂໍ້ມູນແບບພັນລະນາ ເພື່ອສະຫຼຸບປະເດັດຂອງການສຶກສາ ແລະ ວິເຄາະເນື້ອໃນຂອງຂັ້ນຕອນ ການຕໍາຫຼກ ແລະ ການອະນຸລັກພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນດ້ານການຕໍາຫຼກທໍາໄໝ ລວມທັງຂໍ້ມູນທີ່ເປັນເອກະສານປະກອບ ໂດຍຍຶດຫຼັກການ ແລະ ທິດສະດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອນໍາໄປສູ່ການອະທິບາຍຜົນໃນລັກສະນະທີ່ ເປັນເຫດ ເປັນຜົນຕໍ່ກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງຂໍ້ມູນໃຫ້ຫຼາຍທີ່ ສຸດ.

3. ຜົນໄດ້ຮັບ

ຈາກຂໍ້ມູນການສໍາພາດຈໍານວນ 30 ເປົ້າໝາຍຂອງການສຶກ ສາໃນຄັ້ງນີ້ ຜູ້ສຶກສາໃຊ້ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ປະມວນຜົນຂໍ້ມູນດ້ວຍ ການນໍາເອົາຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກເອກະສານ, ການສໍາພາດ, ການຈົດບັນທຶກ, ການຖອດຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການບັນທຶກ ແລະ ການບັນທຶກຮູບພາບມາ ດໍາເນີນການວິເຄາະເນື້ອໃນ ດ້ວຍວິທີການວິເຄາະຂໍ້ມູນແບບພັນລະນາ ເພື່ອສະຫຼຸບປະເດັດຂອງການສຶກສາ ແລະ ວິເຄາະເນື້ອໃນກ່ຽວກັບການ ສືບທອດພູມປັນຍາດ້ານການຕໍາຫຼກ ແລະ ການອະນຸລັກພູມປັນຍາ ທ້ອງຖິ່ນດ້ານການຕໍາຫຼກທໍາໄໝ ລວມທັງຂໍ້ມູນທີ່ເປັນເອກະສານ ປະກອບ ໂດຍຍຶດຫຼັກການແບບສາມເສົາ ຕາມແນວຄິດຂອງ ແລະ ທິດ ສະດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອນໍາໄປສູ່ການອະທິບາຍຜົນໃນລັກສະນະທີ່ເປັນ ເຫດ ເປັນຜົນຕໍ່ກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງຂໍ້ມູນໃຫ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ.

3.1 ການສືບທອດປັນຍາທ້ອງຖິ່ນດ້ານການຕໍາຫຼກທໍາໄໝ ບ້ານຜານິມ ນະຄອນ-ຫຼວງພະບາງ ແຂວງຫຼວງພະບາງ.

ຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການສໍາພາດ ເຫັນວ່າ ສ່ວນ ໃຫຍ່ແມ່ນ ສະມາຊິກແມ່ຍິງພາຍໃນຄອບຄົວໄດ້ຮັບການອົບຮົມ ສັ່ງສອນໃຫ້ຕໍາຫຼກເປັນ ໂດຍຈຸດປະສົງຫຼັກແມ່ນເພື່ອຮັບໃຊ້ພາຍໃນ ຄອບຄົວ ແລະ ຊີວິດປະຈໍາວັນ.

ຝ່າຍ ຫຼື ໄໝທີ່ເອົາມາຕໍາ ແລະ ວິທີຕໍາແມ່ນຕໍາດ້ວຍມື ທີ່ ເປັນເອກະລັກສະເພາະຂອງເຜົ່າລື້, ວັດຖຸທີ່ຜະລິດຈາກການຕໍາຫຼກ ສ່ວນຫຼາຍແລ້ວແມ່ນຜະລິດເປັນເຄື່ອງຊົມໃຊ້ ເຊັ່ນ: ສິ້ນ, ຜ້າບ່ຽງ, ຜ້າ ບູໂຕະ, ຖົງ, ຜ້າເຊັດມື ເຊິ່ງຜ້າແພທີ່ຕໍາອອກມາຈະມີລວດລາຍທີ່ແຕກ ຕ່າງກັນໄປ ເຊິ່ງເປັນລວດລາຍບຸຮານທີ່ຕໍາສືບທອດກັນມາ ຈາກຮຸ່ນຍ່າ ສູ່ຮຸ່ນແມ່, ຈາກຮຸ່ນແມ່ສູ່ຮຸ່ນລູກ ແລະ ຫຼານຕ່າງໄປ, ພໍແມ່ຈະສອນ ໃຫ້ຕໍາຫຼກເປັນຕັ້ງແຕ່ເປັນເດັກນ້ອຍ. ການສືບທອດແມ່ນອາໄສ ລັກສະນະຄວາມຈິຈໍາຈາກການເຮັດຕົວຈິງ ໂດຍທີ່ບໍ່ໄດ້ຈົດບັນທຶກເປັນ ລາຍລັກອັກສອນ ແລະ ບອກຕ່າງກັນມາ, ສໍາລັບພູມປັນຍາການຕໍາຫຼກ ບ້ານຜານິມ ແມ່ນໄດ້ຮັບການສືບທອດມາຈາກປູ່, ຍ່າ, ຕາ, ຍາຍ ທີ່ຕໍາ

ໃຫ້ກັບເຈົ້າຊີວິດໃນພະລາຊະວັງ ດັ່ງທ່ານນາງ ບົວຈັນ ຫົວໜ້າສູນ ຫັດຖະກໍາ ບ້ານຜານິມ ເວົ້າວ່າ: “ສ່ວນຫຼາຍຜ່ານມາ ການຮຽນຮູ້ວິທີ ການຕໍາຫຼກ ແມ່ນ ຮຽນຮູ້ດ້ວຍຕົນເອງ, ການຮຽນຮູ້ນໍາພາຍໃນ ຄອບຄົວ, ຮຽນຮູ້ ແລະ ສືບທອດຈາກເຄືອຍາດ, ຮຽນຮູ້ດ້ວຍການ ສັ່ງເກດ ແລະ ການຮຽນຮູ້ດ້ວຍການລົງມືປະຕິບັດຕົວຈິງ”. ໃນເມື່ອ ກ່ອນການຕໍາຫຼກຖືວ່າເປັນອາຊີບເສີມ ແຕ່ປັດຈຸບັນການຕໍາຫຼກຈາກ ອາຊີບເສີມກາຍມາເປັນອາຊີບຫຼັກ ແລະ ຖືໄດ້ວ່າອາຊີບການຕໍາຫຼກ ເປັນຊັບສິນທາງປັນຍາກໍວ່າໄດ້ ເພາະເປັນອາຊີບໜຶ່ງທີ່ກິນບໍ່ໝົດ ມາສູ່ ຄອບຄົວມີຢູ່ມືກິນ ຈາກການສໍາພາດກຸ່ມເປົ້າໝາຍ 30 ທ່ານທີ່ເປັນ ຊ່າງຕໍາຫຼກ ສາມາດສ້າງລາຍຮັບມາສູ່ຕົນເອງ ແລະ ຄອບຄົວປະມານ 25 – 30 ລ້ານກີບຕໍ່ຄົນຕໍ່ປີ.

3.2 ແນວທາງການອະນຸລັກພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນດ້ານການຕໍາຫຼກ ບ້ານ ຜານິມ

ທາງຫົວໜ້າກຸ່ມ, ຫົວໜ້າສູນຫັດຖະກໍາບ້ານຜານິມ, ນາຍບ້ານ ບ້ານຜານິມ ໄດ້ສະຫຼຸບເປັນເອກະພາບກັນດັ່ງນີ້: ອັນດັບໜຶ່ງ ແມ່ນເຫັນດີໃຫ້ມີການຈັດເປັນກຸ່ມພັດທະນາ, ມີສູນຫັດຖະກໍາປະຈໍາ ບ້ານເພື່ອຈໍາໜ່າຍສິນຄ້າ, ແຮງບັນດານໃຈໃນການສ້າງສູນຈໍາໜ່າຍ ສິນຄ້າແມ່ນໄດ້ຮັບທຶນຈາກລັດຖະບານໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນໃນ ການກໍ່ສ້າງສູນຈໍາໜ່າຍສິນຄ້າຂຶ້ນມາ ມີຫົວໜ້າກຸ່ມເປັນ ຜູ້ຊີ້ນໍາ-ດູແລຂະບວນການທຸກຢ່າງຂອງຫັດຖະກໍາ ແລະ ທີ່ສາຄັນຕ້ອງ ມີຕະຫຼາດຮອງຮັບຜະລິດຕະພັນດັ່ງກ່າວ. ຮອງລົງມາແມ່ນເຫັນດີໃຫ້ມີ ການໂຄສະນາ ສື່ສານໃຫ້ທົ່ວເຖິງ ເພື່ອດຶງດູດແຂກ, ນັກທ່ອງທ່ຽວໂລກ ໄດ້ຮັບຮູ້ ສົນໃຈເຂົ້າມາທ່ຽວຊົມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ເພື່ອເປັນກາລັງ ໃຈໃຫ້ມີການອະນຸລັກສືບສານຕ່າງໄປ ທາງແຂວງໄດ້ມອບຄວາມ ຮັບຜິດຊອບໃຫ້ກັບພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທໍາແຂວງ ຫຼວງພະບາງເປັນຂີວຕໍ່ ຫຼື ເປັນຜູ້ແນະນໍາໃຫ້ບັນດາແຂກທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດທີ່ມາທ່ຽວແຂວງຫຼວງພະບາງ ເພື່ອໄປທ່ຽວຊົມ ແລະ ອຸດໜູນສິນຄ້າທີ່ກຸ່ມຫັດຖະກໍາຜະລິດອອກມາ. ນອກຈາກນັ້ນ, ທາງ ການນໍາຂັ້ນແຂວງຫຼວງພະບາງກໍຄືພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທໍາໄດ້ເປີດໂອກາດໃຫ້ທາງສູນຫັດຖະກໍາໄດ້ນໍາເອົາສິນຄ້າເຂົ້າ ໄປວາງຈໍາໜ່າຍຢູ່ໃນສິນຄ້າ OTOP (One Tambon One Product) ເພື່ອເປັນການໂຄສະນາເປີດກວ້າງສິນຄ້າອີກທາງໜຶ່ງໃຫ້ແຂກຕ່າງດ້າວ ທ້າວຕ່າງແດນຮັບຮູ້ ແລະ ເກີດຄວາມນິຍົມຊົມຊອບຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ເພື່ອເປັນການຍົກລະດັບການພັດທະນາສິນຄ້າຂອງບ້ານອອກສູ່ສາກົນ ແລະ ເຫັນວ່າສິນຄ້າໄດ້ຮັບການຕ້ອນຮັບເປັນຢ່າງດີ ເຊິ່ງສະແດງອອກມີ ອິດທິໃນການສັ່ງຕໍາສິນຄ້າຫຼາຍຂຶ້ນ. ແຕ່ພື້ນຖານຂອງແນວທາງການ ອະນຸລັກພູມຂອງກຸ່ມຕໍາຫຼກແມ່ນຈະຈັດໃຫ້ມີການຖ່າຍທອດຈາກຮຸ່ນ ສູ່ຮຸ່ນເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມັນສູນຫາຍຕາມການເວລາ ເຊິ່ງລາຍລະອຽດມີຄື: ກໍາ ນົດກຸ່ມເປົ້າໝາຍ, ການກໍານົດຮູບແບບໃນການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້,ເຈົ້າ ຂອງພູມປັນຍາໃນການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ມີຈໍານວນ 3 ທ່ານ, ຜູ້ຮັບ

ການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້, ສະຖານທີ່ການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້, ໄລຍະໃນການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້, ວິທີການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ ແລະ ການປະເມີນຜົນການຖ່າຍທອດພູມປັນຍາ.

4. ວິພາກຜົນ

ຜ່ານການສຶກສາແນວທາງການອະນຸຮັກພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນດ້ານການຕໍາຫຼກທໍາໄໝ ບ້ານຜານິມ ນະຄອນ-ຫຼວງພະບາງ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ສາມາດວິພາກຜົນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

4.1 ການສືບທອດພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນດ້ານການຕໍາຫຼກທໍາໄໝ ບ້ານຜານິມ ນະຄອນ-ຫຼວງພະບາງ ແຂວງຫຼວງພະບາງ.

ຈາກການສຶກສາການສືບທອດພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນດ້ານການຕໍາຫຼກທໍາໄໝຂອງແມ່ຍິງບ້ານຜານິມ ນະຄອນ-ຫຼວງພະບາງ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ທີ່ສືບທອດກັນມາຮຸ່ນສູ່ຮຸ່ນ ສ່ວນຫຼາຍຈະສືບທອດຈາກແມ່ສູ່ລູກ ຫຼື ໃນເຄືອຍາດໃກ້ຊິດ. ຕ້ອງອາໄສຄວາມຈໍາຈາກການປະຕິບັດຕົວຈິງ ໂດຍບາງຄົນໄດ້ຮັບການສອນໃຫ້ຕໍາຫຼກມາແຕ່ນ້ອຍ, ບາງຄົນເຄີຍເບິ່ງແມ່ ຫຼື ແມ່ເຖົ້າ, ຍ່າ ທີ່ຕໍາຢູ່ພາຍໃນເຮືອນ ແລ້ວປະຕິບັດຕາມ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບບົດວິໄຈຂອງ Chaiyothar (2008) ໄດ້ສຶກສາກ່ຽວກັບການສືບທອດພູມປັນຍາພື້ນບ້ານໃນການຜະລິດຜ້າໄໝຊຸມຊົນ ຕໍາບົນໂຄກຈານ ອໍາເພີອຸທຸມພອນພິໄສ ຈັງຫວັດສີສະເກດ ຜົນວິໄຈພົບວ່າ: ເປັນຈາຮິດປະເພນີ, ວັດທະນະທໍາທີ່ຖ່າຍທອດສູ່ຮຸ່ນລູກຫຼານ ຫຼື ສືບຕໍ່ໄປ, ການສືບທອດ ແລະ ພັດທະນາການຂອງການຕໍາຜ້າໄໝ ໂດຍວິທີສອນກັນເອງໃນຊຸມຊົນ ຈາກປູ່, ຍ່າ, ຕາ, ຍາຍ, ພໍ່ແມ່ສູ່ລູກຫຼານ ເປັນການຮຽນຮູ້ກັນພາຍໃນຄອບຄົວ, ສອດຄ່ອງກັບບົດວິໄຈຂອງ Chalianpol (2016) ຜ້າຕໍາໄທພວນ ບ້ານຫາດສ້ຽວ ອໍາເພີສີສັນນາໄລ ຈັງຫວັດສຸໂຂໄທ: ສະຖານະການ ແລະ ການອະນຸລັກຂໍ້ສະເໜີເພື່ອການສືບທອດ ຜົນການວິໄຈພົບວ່າ: ເປັນການສືບທອດດ້ວຍວິທີຊຶມຊັບ ເຫັນພໍ່ແມ່, ປູ່, ຍ່າ, ຕາ, ຍາຍ ຕໍາຫຼກ ເຂົາກໍໄປຊ່ວຍ ແລະ ສາມາດຕໍາໄດ້ ເພື່ອນໍາໄປໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ ແລະ ມີການຂາຍຫາລາຍໄດ້ແດ່, ເປັນການໃຊ້ຊ່ວຍເວລາຫວ່າງຈາກວຽກໄຮ່ນາ, ຕາກໍາ, ຫຼັງເລີກຮຽນ ຫຼື ເລີກການ. ການຕໍາຫຼກຊ່ວຍໃຫ້ເກີດຄວາມສໍາພັນ ແລະ ຊ່ວຍກັນແບບເຄືອຍາດ, ເກີດຄວາມພູມໃຈເມື່ອເຫັນຜ້າທີ່ຕົນເອງຕໍາສໍາເລັດ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບບົດວິໄຈຂອງ Phatthamon (1992) ສຶກສາຮູບແບບການສືບທອດຄວາມຮູ້ໃນຊຸມຊົນນະບົດໄທເຊິ່ງເລີ່ມຈາກຄວາມຊໍານານສະເພາະສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ, ເລີ່ມຈາກອາຊີບຕໍາຫຼກມາຈາກບັນພະບຸລຸດ ແລະ ຖ່າຍທອດສືບຕໍ່ກັນມາ ໂດຍຜ່ານການໃຊ້ເວລາໃນການຕໍາມາຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ມີຄວາມຄຸ້ນເຄີຍມາຕັ້ງແຕ່ນ້ອຍຈົ່ງຮຽນຮູ້ ແລະ ໄດ້ຮັບການຖ່າຍທອດມາຄືກັນພາຍໃຕ້ການດໍາລົງຊີວິດປະຈໍາວັນ ໂດຍຮູ້ສຶກວ່າມັນບໍ່ໄດ້ເປັນການຮຽນ - ການສອນ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບບົດວິໄຈຂອງ Kanjana (2005) ເຊິ່ງໄດ້ກ່າວໄວ້ວ່າ: ຮູບແບບການຮຽນຮູ້ ເພື່ອກຽມພ້ອມໃນການມີຄອບຄົວ ແລະ ພື້ນຖານອາຊີບ ແມ່ນແມ່ສອນລູກ ເປັນການຮຽນຮູ້ໃນອະດີດທີ່ເກີດຂຶ້ນພາຍໃນ

ຄອບຄົວຂອງຄູພູມປັນຍາໄທ, ມີການສືບທອດຄວາມຮູ້ຕໍ່ກັນພາຍໃນຄອບຄົວຈົນກາຍເປັນອາຊີບ ຫຼື ຄວາມຊໍານານໃນການຕໍາຫຼກທີ່ທຸກຄອບຄົວໃນບ້ານຕໍາຜ້າໄດ້ຄືກັນ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບບົດວິໄຈຂອງ Panutda (2016) ກ່າວວ່າ: ແນວທາງການສືບທອດພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນເພື່ອສົ່ງເສີມການປະກອບອາຊີບຂອງຊຸມຊົນໃນຈັງຫວັດໄຊຍະພູມ ຜົນການວິໄຈພົບວ່າ: ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນດ້ານຄວາມເຊື່ອ, ປະເພນີ ແລະ ພິທີກໍາຕ່າງໆ ທີ່ປະຊາຊົນຕ້ອງການໃຫ້ມີການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ຈາກພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນຄື: ການຕໍາຫຼກ, ຈັກສານ ແລະ ປະຕິມະກໍາອື່ນໆ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບບົດວິໄຈຂອງ Khunsawat (2015) ທີ່ສຶກສາກ່ຽວກັບຫົວຂໍ້: ການພັດທະນາຂະບວນການສືບທອດພູມປັນຍາການຕໍາຜ້າໄໝພື້ນບ້ານຂອງກຸ່ມຊາວໄທກຸຍ ອິສານໃຕ້ ເຊິ່ງຜົນການວິໄຈພົບວ່າ: ຂະບວນການສືບທອດຄວາມຮູ້ໃນການຕໍາຜ້າມີຄື: ສືບທອດຈາກຄອບຄົວ ບັນພະບຸລຸດເປັນຜູ້ຖ່າຍທອດ ແລະ ປູກຝັງໃຫ້ແກ່ລູກຫຼານ, ການສືບທອດຈາກຄົນນອກຄອບຄົວ ເປັນການຮຽນຮູ້ດ້ວຍຕົວເອງຕາມຄວາມສົນໃຈ, ຄວາມສະແຫວງຫາ, ຄວາມຖະນັດຂອງຕົນເອງຈາກໝູ່ເພື່ອນ ຫຼື ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ.

4.2 ແນວທາງການອະນຸລັກດ້ານການຕໍາຫຼກຂອງບ້ານຜານິມ ນະຄອນ-ຫຼວງພະບາງ ແຂວງຫຼວງພະບາງ

ແນວທາງການອະນຸລັກດ້ານການຕໍາຫຼກຂອງບ້ານຜານິມ ທີ່ສະມາຊິກຜູ້ຜະລິດ, ສູນຫັດຖະກໍາ, ນາຍບ້ານເພິ່ນ ຈັດໃຫ້ມີສູນການຖ່າຍທອດພູມປັນຍາໃຫ້ເປັນຂະບວນລະອຽດ, ສິນຄ້າທີ່ຜະລິດອອກມາແມ່ນສາມາດນໍາໄປຂາຍໃຫ້ແກ່ສູນ, ນັກທ່ອງທ່ຽວຕ່າງປະເທດທີ່ມາທ່ຽວຊົມສິນຄ້າພາຍໃນບ້ານ, ຈໍາໜ່າຍຢູ່ຕະຫຼາດມິດ ແລະ ສິ່ງໄປຕ່າງແຂວງຕາມອໍເດີທີ່ລູກຄ້າຕ້ອງການ ເຊິ່ງປັດຈຸບັນສິນຄ້າທີ່ຕໍາດ້ວຍມີຢູ່ບ້ານຜານິມແມ່ນໄດ້ສົ່ງເຂົ້າສິນຄ້າ OTOP ຂອງແຂວງຫຼວງພະບາງ ໂດຍນໍາເອົາພູມປັນຍາທີ່ຜ່ານມາເລືອກເຟັ້ນ, ກັນຕອງດ້ວຍເຫດ ແລະ ຜົນຢ່າງຮອບຄອບ ແລະ ຮອບດ້ານໄປຖ່າຍທອດໃຫ້ສັງຄົມຮັບຮູ້, ເກີດຄວາມເຂົ້າໃຈ, ຮັບຮູ້ເຖິງຄຸນຄ່າ, ຄຸນປະໂຫຍດ ແລະ ປະຕິບັດໄດ້ຢ່າງເໝາະສົມ ເຊິ່ງກິດຈະກໍາການຖ່າຍທອດພູມປັນຍາຄັ້ງນີ້ຫົວໜ້າສູນຫັດຖະກໍາ, ເຈົ້າຂອງພູມປັນຍາ ລວມເຖິງສະມາຊິກຕໍາຫຼກ ໄດ້ຮ່ວມກັນຕັດສິນໃຈ ເພື່ອດໍາເນີນກິດຈະກໍາຕ່າງໆ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບບົດວິໄຈຂອງ Kiettisak (2022) ທີ່ສຶກສາກ່ຽວກັບການອະນຸລັກພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນຊຸມຊົນບ້ານຫ້າສືບບາດ ອໍາເພີວິຫານແດງ ຈັງຫວັດສະຣະບຸລີ ຜົນການວິໄຈພົບວ່າ: ກິດຈະກໍາທີ່ພັດທະນາຂຶ້ນສາມາດແບ່ງອອກເປັນ 2 ຮູບແບບຄື: ກິດຈະກໍາສົ່ງເສີມວິຊາຊີບທີ່ເໝາະແກ່ປະຊາຊົນທົ່ວໄປ ແລະ ກິດຈະກໍາສົ່ງເສີມທັກສະການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດເໝາະແກ່ເຍົາວະຊົນ. ແລະ ສອດຄ່ອງກັບບົດຄັດຫຍໍ້ບົດວິໄຈຂອງ Nattapong (2023) ທີ່ສຶກສາກ່ຽວກັບການພື້ນຟູພູມປັນຍາ: ຜູ້ຕໍາຫາງໂຕກະຮອກ: ຊຸມຊົນເກາະຍໍ ຕໍາບົນເກາະຍໍ ອໍາເພີເມືອງ ຈັງຫວັດສິງຂາ ສູ່ການພັດທະນາຜະລິດຕະພັນແບບສ້າງສັນ ເຊິ່ງຜົນການວິໄຈພົບວ່າ: ຜ້າທີ່ຕໍາ

ທາງກະຮອກໃນຊຸມຊົນເກາະຍໍສະທ້ອນອົງຄວາມຮູ້ດ້ານພູມປັນຍາ, ເປັນການອະນຸລັກ ພ້ອມທັງພັດທະນາລາຍສິນຫາງໂຕກະຮອກໃຫ້ໂດດ ເດັ່ນ ແລະ ເປັນການສ້າງອາຊີບທີ່ໜັ້ນຄົງໃຫ້ແກ່ຄົນໃນຊຸມຊົນ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບບົດວິໄຈຂອງ Chonnikan (2020) ທີ່ວິໄຈກ່ຽວກັບ ແນວທາງການອະນຸລັກພູມປັນຍາການຕໍ່າຜ້າຂອງຊຸມຊົນໄທຊິງດໍາ ຕໍ່າ ບິນບ້ານໄຜ່ຫຼ້າງ ອໍາເພີບາງເລນ ຈັງຫວັດນະຄອນປະຖົມ ໄດ້ສະເໜີ ແນະແນວທາງການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ ແລະ ການອະນຸລັກພູມປັນຍາ ການຕໍ່າຜ້າປະກອບດ້ວຍ 3 ແນວທາງຄື: 1). ແນວທາງການຖ່າຍທອດ ພູມປັນຍາແກ່ຄົນໃນຊຸມຊົນບ້ານໄຜ່ຫຼ້າງດ້ວຍການຈັດຫາກິດຈະການ ໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກໃໝ່ໄປຕໍ່າຢູ່ເຮືອນຕົວເອງ, ການກຳນົດຄຸນນະພາບ ຂອງຜ້າ ແລະ ລາຄາຈຳໜ່າຍເປັນຫຼາຍລະດັບ, ການບໍລິຫານຊ່ອງທາງ ການຈຳໜ່າຍ, ການໃຫ້ໜ່ວຍງານນອກເຂົ້າມາຊ່ວຍພັດທະນາຊ່ອງ ທາງຈຳໜ່າຍ, ການພັດທະນາ, ເພີ່ມມູນຄ່າຂອງຜະລິດຕະພັນຕໍ່າຜ້າ ແລະ ການເພີ່ມໂອກາດໃນການຜ້າໄທດໍາໃນຊຸມຊົນ. 2). ແນວທາງ ການຖ່າຍທອດພູມປັນຍາໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນ ບ້ານໄຜ່ຫຼ້າງ ໂດຍມີການ ຮຽນ - ການສອນການຕໍ່າຫຼກໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນ ໂຮງຮຽນບ້ານໄຜ່ຫຼ້າງ, ການສົ່ງເສີມໃຫ້ເດັກນ້ອຍໄດ້ມີການແຕ່ງກາຍດ້ວຍຊຸດໄທຊິງດໍາປະຍຸກ ແລະ ການພັດທະນາຄວາມຮ່ວມມືກັບຄູໂຮງຮຽນບ້ານໄຜ່ຫຼ້າງ. 3). ແນວທາງການຖ່າຍທອດພູມປັນຍາດ້ວຍການພັດທະນາເປັນແຫຼ່ງຮຽນ ຮູ້ ໂດຍຈັດແຫຼ່ງຮຽນຮູ້ພື້ນທີ່ບໍລິເວນບ້ານຂອງຊາວບ້ານທີ່ຍັງອະນຸລັກ ການຕໍ່າຫຼກດ້ວຍກິໄມ້. ພາກລັດຈະເປັນບຸກຄົນສຳຄັນອີກໜຶ່ງທາງທີ່ຈະ ເປັນຂົວຕໍ່ໃນການຈຳໜ່າຍຜະລິດຕະພັນຈາກການຕໍ່າຫຼກ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ຜູ້ຜະລິດມີລາຍຮັບທີ່ໜັ້ນຄົງ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບບົດວິໄຈຂອງ PHAIGNAVONG et al. (2021). ທີ່ວິໄຈກ່ຽວກັບທຸລະກິດຜ້າໄໝ ລາວໃນນະຄອນ-ຫຼວງພະບາງ ຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າໃນປັດຈຸບັນຄອບຄົວທີ່ ຜະລິດຜ້າໄໝໃນນະຄອນ-ຫຼວງພະບາງ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ຈາກພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນຍັງບໍ່ທັນຫຼາຍເທົ່າທີ່ຄວນ ໃນຂະນະທີ່ ສະມາຊິກຄອບຄົວທີ່ຜະລິດຜ້າໄໝໃນນະຄອນ-ຫຼວງພະບາງ ມີຄວາມ ຄາດຫວັງຜົນປະໂຫຍດຈາກການຜະລິດຜ້າໄໝໃນລະດັບຫຼາຍ ເຊິ່ງ ຕ້ອງການ ການສະໜັບສະໜູນຈາກສັງຄົມຫຼາຍຂຶ້ນ.

ການໂຄສະນາ ຫຼື ປະຊາສຳພັນ ເປັນການສ້າງຄວາມຮັບ ຄວາມຮັບຮູ້ໃນການອະນຸລັກພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນດ້ານການຕໍ່າຫຼກທໍ່ໄໝ ອີກຊ່ອງທາງໜຶ່ງ ເພື່ອເປັນການກະຕຸ້ນໃຫ້ທ້ອງຖິ່ນເຫັນຄວາມສຳຄັນ ແລະ ພູມໃຈໃນສາສະໜາ, ສິລະປະ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ຈາຮິດ ປະເພນີຂອງຕົນ ຈະນຳມາສູ່ການມີຈິດສຳນຶກ ແລະ ການຢູ່ຮ່ວມກັນໃນ ທ້ອງຖິ່ນ. ສຳລັບຂະບວນການຜະລິດ, ຄ່າຕອບແທນ ແລະ ຕະຫຼາດ ຮອງຮັບ ເພື່ອສ້າງແຮງຈູງໃຈໃນການສືບທອດການຕໍ່າຫຼກ ເຊິ່ງ ສອດຄ່ອງກັບບົດຄັດຫຍໍ້ບົດວິໄຈຂອງ Matee (2022) ສຶກສາກ່ຽວ ກັບພາວະຜູ້ນຳແບບກຸນລະຍຸດກັບການບໍລິຫານຈັດການຄວາມສ່ຽງ ຂອງຜູ້ບໍລິຫານການສຶກສາສັງກັດອາຊີບສຶກສາຈັງຫວັດຊາຍແດຍພາກ

ໃຕ້ ຜົນການສຶກສາພົບວ່າ: ວິທີການບໍລິຫານຈັດການ ເປັນການສ້າງ ແຮງຈູງໃຈດ້ານຄ່າແຮງງານທີ່ມີຄວາມຍຸດຕິທຳ, ຄ່າແຮງງານທີ່ໄດ້ທັນທີ , ຄວາມແນ່ນອນຂອງລາຍໄດ້, ມີວຽກເຂົ້າມາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຊ່ວຍໃຫ້ ສະມາຊິກມີຄວາມສຸກໃນການເຮັດວຽກເປັນທີມ ແລະ ເຊື່ອໝັ້ນໃນ ຫົວໜ້າສູນເປັນຢ່າງດີ.

5. ສະຫຼຸບ

ການສືບທອດພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນດ້ານການຕໍ່າຫຼກທໍ່ໄໝຂອງ ບ້ານຜານິມຫຼັກໆແມ່ນຈາກບັນພະບູລຸດ ເຊັ່ນ: ລູກສືບທອດຈາກແມ່, ແມ່ສືບທອດຈາກບາ ຫຼື ແມ່ເຖົ້າ ເຊິ່ງເປັນການສືບທອດຈາກຮຸ້ນສູ່ຮຸ້ນ ແຕ່ບຸຮານນະການຈົນເຖິງປັດຈຸບັນ ເພື່ອເປັນການສືບສານວັດທະນະ ທຳທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ຢູ່ຄູ່ກັບຄົນທ້ອງຖິ່ນຕະຫຼອດໄປ ແລະ ສິນຄ້າທີ່ຕໍ່າ ຫຼັກໆຈະມີ: ສິ້ນ, ຜ້າບ່ຽງ, ຜ້າປູໂຕ, ຜ້າເຊັດມື.

ຕາມຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ ແນວທາງການອະນຸລັກພູມປັນຍາ ທ້ອງຖິ່ນດ້ານການຕໍ່າຫຼກທໍ່ໄໝ ບ້ານຜານິມ ນະຄອນ-ຫຼວງພະບາງ ແຂວງຫຼວງພະບາງ. ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ຫຼາກຫຼາຍຮູບແບບຂຶ້ນຢູ່ກັບ ການບໍລິຫານຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍ, ສຳລັບແນວທາງການອະນຸລັກພູມ ປັນຍາທ້ອງຖິ່ນຂອງບ້ານຜານິມ ແມ່ນຈະເນັ້ນໃສ່ການຮຽນຮູ້ ແລະ ການຖ່າຍທອດເປັນສິ່ງສຳຄັນ, ເຊິ່ງການຮຽນຮູ້ຈະມີ: ການຮຽນຮູ້ຈາກ ສະຖາບັນຄອບຄົວ, ເຄື່ອຍາດ, ໝູ່ເພື່ອນ ແລະ ສັງຄົມ; ການຖ່າຍທອດ ຈະມີ ການຖ່າຍທອດເປັນບຸກຄົນ ແລະ ການຖ່າຍທອດເປັນກຸ່ມ, ການ ເລືອກໃຊ້ການຖ່າຍທອດພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍການຝຶກອົບຮົມ ແບບປະຕິບັດຕົວຈິງ ເກີດຈາກຄວາມຄິດຂອງຄົນໃນທ້ອງຖິ່ນທີ່ ປະຕິບັດກັນມາແຕ່ລະຮຸ້ນຄົນ, ມີຄວາມຮັກແພງຜູກພັນຊ່ວຍເຫຼືອເຊິ່ງ ກັນ, ຮ່ວມແຮງຮ່ວມໃຈກັນດຳເນີນກິດຈະກຳ, ສົ່ງເສີມເກືອກຸນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ຈຶ່ງກາຍເປັນແນວທາງໃນການອະນຸລັກພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ດ້ານການຕໍ່າຫຼກຂອງບ້ານຜານິມ ນະຄອນ-ຫຼວງພະບາງ ແຂວງຫຼວງພະ ບາງ.

6. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ຂ້າພະເຈົ້າໃນນາມຜູ້ຄົນຄວ້າ ຂໍປະຕິຍານຕົນວ່າ ຂໍ້ມູນທັງ ໝົດທີ່ມີໃນບົດຄວາມວິຊາການດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງຜົນ ປະໂຫຍດກັບພາກສ່ວນໃດ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເອື້ອປະໂຫຍດໃຫ້ກັບ ພາກສ່ວນໃດພາກສ່ວນໜຶ່ງ, ກໍລະນີມີການລະເມີດ ໃນຮູບການໃດໜຶ່ງ ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຍິນດີ ທີ່ຈະຮັບຜິດຊອບແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວ.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

Chaiyothar, L. (2008). *A study of Wisdom in weaving the silk cloths of the Kok-jarn Community, Sub district Kok-jarn, District Utumporn Pisai, Sri-Saket.*

Chaliangpol, D. (2016). *Tai-Phuan's Tracery Textile, Ban Hadsiaiw, Sri-Satchanalai, Sukhothai: Existing condition of convervasion and recomendation for inheritance.*

- Chonnikan, S. (2020). *Guidelines for preserving local textile wisdom of Thai Songdam Community.*
- Kanjana, K. (2005). *Indigenous knowledge in northern local weaving: Pattern of learning and transferring of local wisdom teachers.*
- Khunsawat, C. (2015). *Development of the Loal Wissdom Transmission Process Thai kui Silk Weaving in Southern Isan, Thailand.*
- Kiettisak, S. (2022). *Conservation of Local Wisdom in Ban Huai Sib Bath Community, Wihan Daeng District, Saraburi Province.*
- Matee, S. (2022). *Strategic Leadership and Risk Management of institutional Administrators under Vocationnal Education in the Southern Border Province.*
- Nattapong, K. (2023). *Local Wisdom Restoration of "HANG KRA ROK" Weaving Pattern for Creative Product Development. .*
- Panutda, S. (2016). *Guidelines for Imparting Local Wisdom Knowledge to Promote Careers of Local Communities in Chaiyaphum Province.* A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Education in Nonformal and Informal Educational Administration School of educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University.
- Pathom, H. (2015). *The Way of Life Thai - Tai Hand - Woven.* Bangkok: Institute of Thai Studies, Chulalongkorn University., 9-14.
- Phatthamon, N. (1992). *Knowledge Search and Knowledge Transfer System in Rural Thai Communities.*
- PHAIGNAVONG, S., SIRISACK , D., & CHANTHAMANIVONG, K. (2021). Lao Fabric Weaving Business in Luangprabang Capital City. *Souphanouvong University Journal Multidisciplinary Research and Development*, 7(2), 114–125. Retrieved from <https://www.su-journal.com/index.php/su/article/view/126>
- Rachporn, K. (2017). *Guidelines for developing local wisdom products to promote creative economy in Nakhon Pathom Province.*
- Sakchai, K. (2010). *Business Creativity Creativity - Economic aspects. earthenware Intellectual capital Thailand - Economic conditions.*
- Sureerat, C. (2019). *Cultral performace strategies to preserve the cultural identity of ethnic groups in Sa Kaeo Province.*